

Recenzja Rozprawy Doktorskiej
mgr Adama Konstantego Markiewicza

Przedstawiona mi do recenzji Rozprawa Doktorska mgr Adama Konstantego Markiewicza nosi tytuł: *„Analiza porównawcza zaburzeń równowagi u pacjentów pediatrycznych z rozpoznąną padaczką nieleczonych farmakologicznie i pacjentów poddanych leczeniu przeciwdrgawkowemu”*.

Padaczka stanowi jedną z najczęściej występujących chorób neurologicznych. Dotyczy ok. 1 % populacji, a choruje na nią ok. 50-70 mln osób. U około 30% pacjentów nie udaje się osiągnąć pełnej remisji napadów. Leki przeciwpadaczkowe są niestety obarczone możliwością wystąpienia działań niepożądanych. Jednym z najczęstszych, zgłaszanych przez pacjentów, działań niepożądanych leków przeciwdrgawkowych są zawroty głowy i zaburzenia równowagi. Objawy te znacznie pogarszają jakość życia pacjentów chorujących na padaczkę.

Przedstawiona do recenzji praca mgr Adama Konstantego Markiewicza liczy 89 stron. Jest podzielona na 7 rozdziałów z licznymi podrozdziałami, zawiera 37 rycin i 16 tabel. Pierwszy z rozdziałów stanowi *wstęp* obejmujący 18 stron, który został podzielony na trzy podrozdziały. Pierwszy z podrozdziałów stanowi wprowadzenie obejmujące mechanizmy odpowiedzialne za utrzymanie prawidłowej równowagi ciała, jak również czynniki, które mogą mieć negatywny wpływ na zaburzenia równowagi, w tym stosowanie leków przeciwpadaczkowych. Kolejny z podrozdziałów *Wstępu* jest poświęcony padaczce, gdzie Doktorant w przystępny dla czytelnika sposób opisuje definicje padaczki, aktualny podział napadów padaczkowych, diagnostykę zaburzenia oraz stosowane leki przeciwpadaczkowe, łącznie z ich mechanizmami działania. W tej części wstępu wydałoby się zasadnym poświęcenie trochę więcej uwagi na

zagadnienia dotyczące etiopatogenezy padaczki. Ponadto zdanie „ Pacjenci z padaczką mają również zwiększone ryzyko wystąpienia niektórych chorób, takich jak depresja, urazy głowy, zaburzenia autystyczne, niepełnosprawność intelektualna [...]” uważam za nieco niefortunne, z uwagi na fakt, iż uraz głowy oraz niepełnosprawność intelektualna nie jest chorobą. Ostatni, trzeci podrozdział obejmuje metody oceny układu równowagi, opisując również rodzaje równowagi. część rozprawy doktorskiej mgr Adama Konstantego Markiewicza obejmującej *Wstęp* oceniam wysoko jako cenne wprowadzenie do dalszej części dyzertacji.

W drugiej części rozprawy doktorskiej Doktorant opisuje *Cele pracy*. Ta część dyzertacji zawiera główny cel pracy, którym była ocena wpływu padaczki i terapii przeciwpadaczkowej na układ równowagi u pacjentów pediatrycznych oraz cele szczegółowe, służące realizacji celu podstawowego. Ta część rozprawy doktorskiej nie budzi moich zastrzeżeń.

Kolejną, trzecią część rozprawy doktorskiej stanowi *Materiał i metody*. Część ta napisana jest bardzo dokładnie, starannie i przejrzysto. Doktorant uzupełnia ją tabelami oraz dokładnie opisuje zastosowane w badaniach testy. Rozpoczynając opis badania przedstawia informację o uzyskaniu zgód na przeprowadzenie badań od lokalnych, odpowiednich komisji bioetycznych. Bardzo cenne jest również umieszczenie skanu zgody powyższej komisji w końcowej części dyzertacji. Cennym jest również umieszczenie w końcowej części rozprawy doktorskiej użytych w pracy testów, co znacznie ułatwia zrozumienie prowadzonych przez autora badań.

W części dotyczącej *Wyników* Doktorant prezentuje uzyskane wyniki badań. Kolorowe ryciny i tabele są umieszczone w tekście, bezpośrednio po opisie wyników każdego z doświadczeń. Taki układ prezentacji wyników jest bardzo klarowny i czytelny. Ponadto ryciny i tabele są szczegółowo opisane, co również podnosi wartość prezentowanej pracy. Na podstawie przeprowadzonych prac, które mają charakter bardzo nowatorski i stanowią cenny wkład w rozwój badań

nad niekorzystnym wpływem leków przeciwpadaczkowych oraz padaczki samej w sobie, Doktorant uzyskał szereg wyników, które pozwoliły na wyciągnięcie wniosków odpowiadającym celom postawionym w niniejszej rozprawie doktorskiej.

Jak już wspomniałam powyżej zawarte w dyzertacji *Wnioski* odpowiadają na postawione cele i założenia pracy i są z nimi spójne.

Piąta część przedstawionej do recenzji rozprawy doktorskiej obejmuje *Dyskusję*. Część ta zawarta jest na 8 stronach. Doktorant przedstawia uzyskane wyniki badań w odniesieniu do dostępnych danych literaturowych. Z uwagi na bardzo nowatorski charakter dyzertacji nie zawsze udało się Doktorantowi odnieść wyniki własnych badań do istniejących w literaturze, co nie umniejsza niniejszej rozprawie doktorskiej, a wręcz przeciwnie świadczy o jej innowacyjności. Znaczną część dyskusji mgr Adam Konstanty Markiewicz poświęca działaniom leków przeciwpadaczkowych w kontekście ich szerokiego wpływu na zaburzenia równowagi u dzieci. Jako neurolog dziecięcy z wielką przyjemnością i zainteresowaniem zapoznałam się z tą częścią dyzertacji, jak i z całą rozprawą doktorską.

Kolejną część dyzertacji stanowią wnioski, o których pisałam poprzednio, oraz streszczenie w języku polskim i angielskim.

Ostatnią część rozprawy doktorskiej stanowi bogate, ponumerowane piśmiennictwo w liczbie 84 pozycji.

Po przeanalizowaniu przedstawionej do recenzji rozprawy doktorskiej mgr Adama Konstantego Markiewicza stwierdzam, że posiada ona nowatorski, innowacyjny charakter i stanowi cenny wkład w prace nad niekorzystnym wpływem zarówno padaczki oraz stosowanych leków przeciwpadaczkowych na zaburzenia równowagi w populacji dziecięcej. Mgr Adam Konstanty Markiewicz

w przedstawionej do recenzji dyzertacji wykazał się rozległą wiedzą teoretyczną oraz umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Wnioskuje do Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Medyczne Instytutu „Centrum Zdrowia Matki Polki” o przyjęcie rozprawy doktorskiej mgr Adama Konstantego Markiewicza pt. *„Analiza porównawcza zaburzeń równowagi u pacjentów pediatrycznych z rozpoznaną padaczką nieleczonych farmakologicznie i pacjentów poddanych leczeniu przeciwdrgawkowemu”* oraz dopuszczenie Doktoranta do dalszych etapów przewodu doktorskiego. W związku z nowatorskim i wyróżniającym się charakterem dyzertacji wnioskuję do Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Medyczne Instytutu „Centrum Zdrowia Matki Polki” o wyróżnienie rozprawy doktorskiej mgr Adama Konstantego Markiewicza.

Z wyrazami szacunku

Lublin, 16.11.2024

dr hab. n. med.
Magdalena Głuchowska-Krawczyk
specjalista chorób dzieci
specjalista neurologii dziecięcej
1061770